

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет географічний
Кафедра раціонального використання природних ресурсів і охорони
природи

Затверджено

на засіданні кафедри *раціонального
використання природних ресурсів і
охорони природи*
факультету *географічного*
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 31.08.2023 р.)

Завідувач кафедри доц. І.М. Рожко

Силабус
з навчальної дисципліни
"Педагогічна практика",
що викладається в межах **ОПП "Географія"**
другого (магістерського) рівня вищої освіти
для здобувачів зі спеціальності **106 Географія**

Львів-2023

Назва курсу	Педагогічна практика
Адреса викладання курсу	вул. Дорошенка, 41, м. Львів, 79000 Географічний факультет, Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Географічний факультет, кафедра раціонального використання природних ресурсів і охорони природи
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	10 Природничі науки, 106 Географія
Викладачі дисципліни	Блажко Наталія Богданівна, канд. геогр. наук, доцент
Контактна інформація викладачів	Nataliya.Blazhko@lnu.edu.ua https://geography.lnu.edu.ua/employee/blazhko-nataliya-bohdanivna вул. Дорошенка, 41, каб. 62.
Консультації по курсу відбуваються	Консультації відбуваються у період проведення практики, зокрема, в перший тиждень (79000, Львів, вул. Дорошенка 41, географічний факультет, ауд. 62); за домовленістю можливі онлайн-консультації через TEAMS, ZOOM. Для погодження часу онлайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	https://geography.lnu.edu.ua/course/revitalizatsiia-pryrodnykh-system
Інформація про курс	Курс «Педагогічна практика» є важливим у підготовці фахівців-географів, оскільки теоретичні знання та практичні навички із курсу є необхідною умовою для повноцінних досліджень в галузі прикладної географії. Особливо актуальними є питання ревіталізації природних систем у сучасних умовах дисбалансу між людським суспільством та природою.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Педагогічна практика» є однією з нормативних навчальних дисциплін циклу професійної та практичної підготовки зі спеціальності 106 "Географія" для освітньо-кваліфікаційної програми рівня магістр, яка викладається у третьому семестрі обсягом 3 кредитів (за ECTS).
Мета та цілі курсу	Метою курсу «Педагогічна практика» є створення умов для формування професійної компетентності майбутнього викладача вищої школи географічно-природничих дисциплін. Педагогічна практика дозволяє знання, уміння та досвід здобути студентом під час теоретичного та практичного навчання в університеті трансформувати у професійну компетентність – викладання географічних дисциплін у вищій школі. Основними завданнями вивчення дисципліни «Педагогічна практика» є: <ul style="list-style-type: none"> • поглиблення зв'язку теоретичних знань з практичними вимогами реального педагогічного процесу, використання їх у розв'язанні конкретних навчальних і виховних завдань, формування у студентів психологічної готовності до викладацької роботи; • вироблення у майбутніх викладачів педагогічних умінь та навичок практичної роботи в вищій школі; • оволодіння сучасними методами і формами педагогічної діяльності, інноваційними технологіями навчання; • виховання професійних якостей особистості майбутнього викладача. Також у результаті навчання студенти мають набути таких загальних і спеціальних (фахових) компетентностей.

	<p>Загальні компетентності: ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>Спеціальні (фахові) компетентності: СК 8. Здатність планувати, проводити та публічно презентувати результати наукових досліджень, забезпечити зрозуміле донесення власних знань, висновків та аргументацій до фахівців і нефахівців. СК 9. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти на засадах компетентнісного підходу.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Основна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Асистентська педагогічна практика студентів (освітньо-кваліфікаційний рівень «Магістр»). Робоча програма та інструктивні матеріали /уклад. Д.Д. Герцюк, Л.О. Ковальчук, Т.В. Равчина, С.Б. Цюра. – Львів : Вид. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – 56 с. 2. Бенедюк В. В. Методика підготовки студентів вищої школи до педпрактики та її організація: Методичні матеріали. – Луць : ПП Іванюк В. П., 2016. – 28 с. 3. Бенедюк В. В. Технології вивчення географічних дисциплін: Практикум з основами теорії. – Луцьк : ПП Іванюк В.П., 2013. – 79 с. 4. Бутенко Н.Ю., Грущенко Л.М. Педагогічна практика: підготування та реалізація: навч. посібник / за ред. Н.Ю. Бутенко. – К. : КНЕУ, 2005. – 184 с 5. Блажко Н. Роль боліт у ревіталізації міського середовища та екологічній інфраструктурі міста Львова // Географічна освіта і наука: виклики і поступ: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 140-річчю географії у Львівському університеті (м. Львів, 18–20 травня 2023 р.) У 3-ох томах. – Львів: Простір-М, 2023. – Том 3. – С. 46-48. 6. Блажко Н. Болота Малого Полісся та їхнє геоекологічне значення / Є. Іванов, Н. Блажко, О. Пилипович // Гідрологія, Гідрохімія та Гідроекологія. – № 3(65). – 2022. – С. 15-23. 7. Блажко Н. Природні та штучно створені об'єкти поверхневих вод у користуванні лісгосподарських підприємств Львівської області / Ф. Кіпчач, Н. Блажко // Вісник Львівського університету. Серія географічна. 2019. – Випуск 53. – С. 177-185. 8. Блажко Н. Стан використання та охорона водно-болотних угідь. Біотичні ресурси / Н. Блажко, С. Кукурудза, П. Теліш // Геоекологія Львівської області / Під редакцією Є. Іванова. – Львів: Простір-М, 2021. – С. 139-158. 9. Блажко Н., Смерековська В. Лісові ресурси ДП «Воловецьке лісове господарство»: стан, проблеми та охорона // Екологія, природокористування та охорона навколишнього середовища: прикладні аспекти: матер. Всеукр. наук.-практ. заоч. конф. студ., аспір. та молод. учених, м. Маріуполь, 29 травня 2020 р. / за заг. ред. Г.О. Черніченка. – Маріуполь: МДУ, 2020. – С. 9-12. 10. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: Навчальний посібник. – К. : Академвидав, 2004. – С. 56–78, 247–295. 11. Бурляй А.П. Зарубіжний досвід екологізації сільського господарства // Східна Європа: економіка, бізнес та управління. – 2019. – Вип. 2. – С.61-71. 12. Волкова Л.А. Рекультивация земель. Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення / Л.А. Волкова. - Рівне: НУВГП, 2009.- 88 с. 13. Геник Я.В., Дида А.П. Рекультивация: навч. посіб. – Львів: НВК „АТБ”, 2019. – 288 с.

14. Гуцуляк Ю.Г. Сталий та екологобезпечний розвиток агроєкосистем в Україні / Ю.Г. Гуцуляк // Землевпорядний вісник. – № 3. – 2009. – С. 24-30.
 15. Коваленко І. М. Лісова екологія з основами лісовідновлення та лісорозведення. – К.: Університетська книга, 2023. – 240с.
 16. Котикова О.І. Зміст поняття сталого розвитку / О. І. Котикова // Науковий вісник Волинського державного університету ім. Лесі Українки. – 2007. - № 12. - С. 173.
 17. Кучерявий В.П., Генік Я.В. Дида А.П., та ін. Рекультивація та фітомеліорація. Львів: ГАФСА, 2006. 116 с.
 18. Методичні вказівки до виконання завдань психолого-педагогічної практики для студентів 4 та 5 курсів непсихологічних спеціальностей. ЛНУ імені Івана Франка, філософський факультет, кафедра психології [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.lnu.edu.ua/faculty/Phil/praktyka_dla_nepsychologiv.pdf
 19. Педагогічна та асистентська практика студентів-географів : навч.-метод. посібник / укладач: М.М. Лаврук. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2014. – 126 с.
 20. Педагогічна практика студентів: Інструктивні матеріали / уклад. Д.Д. Герцюк, Т.В. Равчина, С.Б. Цюра, Х.П. Мазепа. – Львів : Вид. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2003. – 79 с.
 21. Торкатюк В.І. Сталий розвиток територій: Основні науково-теоретичні підходи до визначення та сутність поняття / В.І. Торкатюк, Н.В. Бібік // Бізнес-інформ. – 2009. - № 4. - С. 127.
 22. Туркот Т. І. Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К. : Кондор, 2011. – 628 с
 23. Цибуляк А. Г. Екологізація сільського господарства в умовах глобалізації // Агросвіт – 2016. – №9. – С. 34-38.
 24. A Study of Historic Waterfront Revitalization: from Clarke Quay-Boat Quay, Singapore to Puerto Madero, Argentina / Ari Widyati Purwantiasning, Saeful Bahri, Lut Prayogi, Dedi Hantono, Sari Yeptadian (Indonesia), Valeria Schneider (Argentina) // Journal of Urban Culture Research. – 2023. – Volume 26. – S.156-174.
 25. Environmental and Natural Resource Economics A Contemporary Approach / By Jonathan M. Harris, Brian Roach. – 2022
 26. Urban Revitalization. Remaking cities in a changing world / By Carl Grodach, Renia Ehrenfeucht. – 2016
- Допоміжна**
27. Адамовський О. Комплексне лісокористування: методи оптимізації. – Львів: ЗУКЦ, 2015. – 187с.
 28. Андронов В.А. Заповідна справа: навч. посіб. / В.А. Андронов, Є.О. Варивода, Г.В. Тітенко. –Х.: НУЦЗУ, 2013. – 204 с.
 29. Войницький А. П. Нормування антропогенного навантаження на природне середовище. Конспект лекцій. – Житомир: ДАУ, 2005. – 132с.
 30. Гродзинський М.Д. Стійкість геосистем до антропогенних навантажень. – К.: Ліней, 1995. – 224 с.
 31. Джигирей В. С. Основи екології та охорона навколишнього природного середовища. Навчальний посібник. – Київ: Знання, 2004. – 203с.
 32. Екологічний моніторинг регіону: експертна оцінка стану і функціонування / під ред. проф . Ковальчука І. П. – Львів: Науково-видавничий центр «Опілля-Л», 2009. – 608 с.

	<p>33. Екологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів / кол. авторів; за загальною ред. О.Є.Пахомова; худож.-оформлювач Г.В.Кісель. –Харків: Фоліо, 2014. —666 с.</p> <p>34. Загальна гігієна з основами екології / за ред. В. А. Кондратюка. – Тернопіль: «Укрмедкнига», 2003. – 592с.</p> <p>35. Закон України “Про Загальнодержавну програму формування національної екологічної мережі України на 2000-2015 роки” // Відомості Верховної Ради України. –2000. –№ 47. –С. 405-434.</p> <p>36. Закон України “Про природно-заповідний фонд України” від 16.06.1992 № 2456-ХІІ, остання редакція від 23.10.2010 на підставі 2856, чинний / Відомості Верховної Ради України. – 1992. –№ 34. –С. 1130–1156.</p> <p>37. Іванюк Д.П. Управління природоохоронною діяльністю: навч. посібник / Д.П. Іванюк, І.В. Шульга. – К.: Алеута, 2007. – 368 с.</p> <p>38. Ковальчук І.П. Гідроекологічний моніторинг: навч. посібник / І.П. Ковальчук, Л.П. Курганевич. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 292 с.</p> <p>39. Кучерявий В.О. –Урбоекологія: Підручник. Львів: Світ, 2002. –440с.</p> <p>40. Лісовський С. А. Суспільство і природа: баланс інтересів на теренах України / С. А. Лісовський. – К., 2009. –296с.</p> <p>41.</p> <p>42. Основні засади (стратегія) державної екологічної політики України на період до 2020 року : затв. Законом України від 21 груд. 2010 р. № 2818-VI // Офіційний вісник України. –2011. –№ 3. –С.158.</p> <p>43. Програма дій «Порядок денний на ХХІ століття»: (пер. з англ.: ВГО Україна. Порядок денний на ХХІ століття). К.: Інтелсфера, 2000. –360с.</p> <p>44. Тарасова В.В., Малиновський А.С., Рибак М.Ф. Екологічна стандартизація і нормування антропогенного навантаження на природне середовище: Навч. посібник. – Київ: Ніка-Центр, 2007. – 276с.</p> <p><i>Інформаційні ресурси:</i></p> <p>45. https://zakon.rada.gov.ua/ – офіційний веб-сайт Верховної Ради України</p> <p>46. http://www.dei.gov.ua/ – офіційний веб-сайт Державної екологічної інспекції України.</p> <p>47. https://menr.gov.ua/ – офіційний веб-сайт Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України.</p> <p>48. https://deplv.gov.ua/ – сайт Департаменту екології і природних ресурсів Львівської обласної адміністрації</p> <p>49. http://www.nature.org.ua/ – Національна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Україні. https://city-adm.lviv.ua/ – Офіційний веб-сайт Львівської міської ради.</p>
Обсяг курсу	90 годин самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	<p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • зміст і завдання програм навчальних курсів; • типологію методів навчання з урахуванням характеру пізнавальної діяльності учнів; • основні вимоги до сучасних занять у вищій школі; • методіку моделювання, проектування та конструювання занять; • критерії самоаналізу та аналізу заняття; • психологічні та індивідуально-типологічні особливості студентів, шляхи організування педагогічної взаємодії з ними відповідно до самотності кожної особистості;

	<ul style="list-style-type: none"> • прийоми організування виховного впливу на поведінку студентів у процесі навчання • складові педагогічної етики викладача. <p>ВМІТИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • моделювати, проектувати і конструювати навчальні заняття з відповідно до дидактичних цілей, змісту предмета та психолого-вікових особливостей учнів; • підбирати методи і засоби навчання відповідно до мети і змісту навчального матеріалу; • раціонально розподіляти час між структурними і логічними частинами заняття; • керувати роботою студентів, управляти процесом навчання на всіх етапах: під час перевірки знань, вивчення нового матеріалу, самостійної роботи, закріплення вивченого матеріалу; • використовувати різноманітні форми і методи перевірки знань; • аналізувати проведені навчальні заняття під кутом зору методичних, загальнодидактичних, психологічних вимог; • здійснювати самоаналіз, теоретично осмислювати досвід роботи колег. <p>Цей курс повинен сприяти набуттю таких програмних результатів навчання:</p> <p>ПРН 2. Оцінювати результати власної роботи, демонструвати уміння працювати в команді.</p> <p>ПРН12. Планувати й виконувати теоретичні та прикладні дослідження, робити обґрунтовані висновки, аналізувати та презентувати результати досліджень.</p> <p>ПРН13. Здійснювати науково-дослідну діяльність у закладах вищої освіти, розробляти необхідне для цього навчально-методичне та інформаційне забезпечення.</p>
Ключові слова	Лекція, семінарське заняття, практична робота, лабораторна робота.
Формат курсу	Очний
	<p>Проведення консультації для кращого розуміння головних завдань практики. Для безпосереднього керівництва практикою кожного здобувача освіти випускаюча кафедра призначає керівника з числа викладачів, який, як правило, поєднує ці обов'язки з обов'язками керівника магістерської роботи. Обов'язками керівників практики є:</p> <ul style="list-style-type: none"> • розробка та надання здобувачам індивідуальних завдань та інших вказівок для проходження практики, враховуючи специфіку спеціальності; • контроль за своєчасністю формування та виконанням індивідуальних графіків проходження практики здобувачами; • консультування здобувачів щодо виконання індивідуального завдання практики та оформлення документів з практики; • своєчасне оформлення відгуку і попередня оцінка роботи здобувача на практиці на підставі перевірки звіту з практики, результатів виконання індивідуального завдання та інших документів з практики. <p>Студенти при проходженні переддипломної педагогічної практики зобов'язані:</p> <ul style="list-style-type: none"> • до початку практики на настановних зборах, а далі в індивідуальному порядку, отримати від керівника практики консультації щодо оформлення усіх необхідних документів;

	<ul style="list-style-type: none"> • у повному обсязі виконувати усі завдання, передбачені програмою практики, зазначені в індивідуальному графіку проходження практики та вказівками безпосереднього керівника; • своєчасно надати на кафедру звітні документи та у належний термін захистити матеріали практики, перед відповідною комісією.
Теми	Подано нижче у таблиці СХЕМА КУРСУ “Педагогічна практика”.
Підсумковий контроль, форма	Диференційований залік у третьому семестрі
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з загальної географії, основ екології, заповідної справи, біогеографія, ґрунтознавства, раціонального використання природних ресурсів, соціоекології.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекції супроводжуються демонстрацією схем, таблиць з використанням мультимедійного обладнання. Велика кількість питань та завдань винесених на практичні заняття має проблемний характер, тому обійтись без застосування інтерактивних методів на занятті не можливо. Презентація, лекції, проектноорієнтоване навчання, дискусія, бесіда, колаборативне навчання (форми – групові проекти, спільні розробки, тьюторство, навчальні спільноти і т. д.), представлення індивідуальних проектів студентами, круглі столи, кейс-метод
Необхідне обладнання	Вивчення курсу потребує використання мультимедійного обладнання та програм ZOOM і TEAMS (для забезпечення дистанційного навчання). Для вивчення курсу необхідно володіти загально вживаними програми такими як Microsoft Office Word, Microsoft Office Excel, Microsoft Office Power Point.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <p>за проведених два залікових семінарських (практичних, лабораторних заняття) і конспекти занять студент може отримати по 20 балів (2 заняття по 20 балів=40 балів);</p> <p>розроблення плану конспекту лекції – 20 балів;</p> <p>рецензію відвіданого навчального заняття –10 балів;</p> <p>індивідуальне педагогічне завдання – 10 балів;</p> <p>захист звіту – 20 балів</p> <p>Залік оформляється на основі набраних студентом балів за всі види робіт. Підсумкова максимальна кількість балів <u>100</u></p> <p>Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих. Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані за різні види робіт, оформлення звітних матеріалів та захист звіту.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
Питання до модуля	Формулюються на індивідуальній основі, виходячи зі специфіки індивідуального завдання та місця проходження педагогічної практики.

Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості викладання курсу буде надано по завершенні курсу.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
81 – 89	B	добре	
71 – 80	C		
61 – 70	D	задовільно	
51 – 60	E		
21 – 50	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 20	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

СХЕМА КУРСУ «Педагогічна практика»

Тиждень	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)*	Література	Завдання, год.	Термін виконання
Змістовий модуль 1.					
1	<p style="text-align: center;">Тема 1. Проведення вступного інструктажу педагогічної практики Інструктаж з техніки безпеки і охорони праці. План проходження практики. Вимоги до звіту про проходження практики.</p>	інструктаж	<ol style="list-style-type: none"> 1. Асистентська педагогічна практика студентів (освітньо-кваліфікаційний рівень «Магістр»). Робоча програма та інструктивні матеріали /уклад. Д.Д. Герцюк, Л.О. Ковальчук, Т.В. Равчина, С.Б. Цюра. – Львів: Вид. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – 56 с. 2. Бенедюк В. В. Методика підготовки студентів вищої школи до педпрактики та її організація: Методичні матеріали. – Луцьк: ПП Іванюк В. П., 2016. – 28 с. 3. Бенедюк В. В. Технології вивчення географічних дисциплін: Практикум з основами теорії. – Луцьк: ПП Іванюк В.П., 2013. – 79 с. 4. Педагогічна та асистентська практика студентів-географів: навч.-метод. посібник / укладач: М.М. Лаврук. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2014. – 126 с. 	10	1 день
2	<p style="text-align: center;">Тема 2. Відвідування занять різних викладачів та проведення власних пробних занять.</p>	Самостійна робота		25	1-2 тижні
3	<p style="text-align: center;">Тема 3. Проведення залікових семінарських (практичних, лабораторних) занять</p>	Самостійна робота		30	1 тиждень

4	Тема 4. Написання та захист звітів	Самостійна робота, захист звітів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Асистентська педагогічна практика студентів (освітньо-кваліфікаційний рівень «Магістр»). Робоча програма та інструктивні матеріали /уклад. Д.Д. Герцюк, Л.О. Ковальчук, Т.В. Равчина, С.Б. Цюра. – Львів: Вид. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – 56 с. 2. Бенедюк В. В. Методика підготовки студентів вищої школи до педпрактики та її організація: Методичні матеріали. – Луцьк: ПП Іванюк В. П., 2016. – 28 с. 3. Бенедюк В. В. Технології вивчення географічних дисциплін: Практикум з основами теорії. – Луцьк: ПП Іванюк В.П., 2013. – 79 с. 4. Педагогічна та асистентська практика студентів-географів: навч.-метод. посібник / укладач: М.М. Лаврук. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2014. – 126 с. 	25	1 тиждень
---	---	----------------------------------	--	----	-----------